

GAL voorwoord tentoonstelling

11 jaar geleden - in december 2010 - vond in de Lokettenzaal van het Vlaams Parlement een overzichtstentoonstelling plaats met werk van cartoonist Gerard Alsteens: 'GAL, 50 jaar op het scherp van de snee'.

Sinds 1960 fileert GAL met zijn kritische blik het politiek gebeuren in binnen-en buitenland. En dat doet hij nog steeds.

Naar aanleiding van ons jubileum organiseren we anno 2021 een nieuwe tentoonstelling onder de noemer '50 jaar Vlaams Parlement. De blik van GAL'. In deze expo krijgt u 44 originele en 30 digitale GAL-cartoons te zien. Bij de originele cartoons hoort een bijschrift van Brigitte Raskin met meer duiding. De tentoonstelling illustreert de eigenzinnige en confronterende kijk van GAL op de communautaire kwesties en de evolutie van Vlaanderen als deelstaat sedert de jaren 60.

Zo meteen zal de rector van de Vrije Universiteit Brussel, Caroline Pauwels, GAL inleiden: als kunstenaar-cartoonist, maar ook als geëngageerd persoon. GAL kreeg in 2019 een eredoctoraat aan de VUB, om - ik citeer - 'zijn engagement voor vrijheid en vrije meningsuiting, dat hij vele jaren lang via zijn cartoons vorm heeft gegeven'.

*

Het campagnebeeld voor deze expo vind ik persoonlijk heel symbolisch. Het is een cartoon die refereert aan het schilderij De Schreeuw van de Noorse kunstenaar Edvard Munch. De Schreeuw is een psychisch zelfportret van Munch, waarin hij een kwellend gevoel uitbeeldt.

Ook de cartoon van GAL is een zelfportret. De blik van GAL krijgt vorm door een blikje bier dat wordt samengeperst. De cartoonist drukt de boven- en onderkant van het blikje samen tot een verrekijker, waarmee hij de politieke wereld in ons land gadeslaat.

Het blik wordt dé blik van GAL.

En GAL slaakt een schreeuw van onmacht wanneer het goudgele bier langs alle kanten uit het blikje België spat.

België spat uiteen, tot afschuw van GAL. Althans, zo lees ik deze tekening.

*

GAL tekent 'vanuit verontwaardiging'. Zijn cartoons zijn niet bedoeld als luchtige grapjes rond de actualiteit. 'Over mijn tekeningen is nagedacht: hoe de actualiteit verbeelden? Dus nooit een grap om de grap', zegt hij in het boek Het is maar om te lachen.

Zijn cartoons bevatten onomwonden boodschappen over en zelfs aanklachten tégen gebeurtenissen, situaties of personen.

‘Onder politici heb ik geen vrienden’, zei GAL ooit. Maar dat hoeft ook niet. Tussen politici en politieke cartoonisten heerst namelijk een ambigu spanningsveld. De cartoonist klaagt zaken aan vanuit zijn persoonlijke kijk op de wereld. Dat is zijn goed recht.

Sommige politici huiveren van zijn tekeningen. Anderen zijn blij als ze in zijn cartoons opduiken en omarmen de kritiek. Ze zijn belangrijk genoeg om bespot te worden, is dan de redenering. Of: ‘Beledigd worden is de prijs van de vrijheid, en we betalen die met plezier.’, om een partijvoorzitter te citeren. Een uitspraak die dan weer de irritatie van de cartoonist opwekte. Ook dat is de tol van de vrije meningsuiting.

Maar dat GAL niet weg te denken is uit het politieke leven in dit land, daar is iedereen het volmondig over eens.

Oordeelt u vooral zelf.

Liesbeth Homans
Voorzitter Vlaams Parlement

Alleen het gesproken woord telt.

campagnebeeld '50 jaar Vlaams Parlement. De blik van GAL'